

4.3.2020

KEHA/977/2020

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 1704/02.04.02/2019 7.2.2020

Lausunto Tenon kalastussäännön muutostarpeista

Asia

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää perusteltuja ehdotuksia kalastussääntöön tarvittavista muutoksista. Suomi ja Norja ovat käynnistämässä neuvotteluja Tenojoen kalastussopimuksen osana olevan määräaikaisen kalastussäännön uudistamiseksi ja tavoitteena on koota näkemyksiä kalastussäännön uudistamistarpeista.

Lausunto

Sekä Tenon lohikantojen hoitosuunnitelmaan liittyvän työn että Suomen ja Norjan välisen Tenojoen lohikantojen seuranta- ja tutkimusryhmän tuottamien lohikantojen tila -raporttien keskeinen viesti on, että 2017 voimaan tulee kalastussäännön myötä on menty siihen suuntaan, että Tenon lohikannat elpyvät ja ne voivat saavuttaa hoitotavoitteensa kahden lohisukupolven aikana, noin 15 vuodessa. Kalastussäännöstä neuvoteltaessa on olennaista varmistaa, että kalastuspaine pysyy tasolla, joka turvaa tämän kehityksen. Tenojoen seuranta- ja tutkimusryhmän raportissa koskien Tenojoen lohikantojen tilaa 2019 esitetään tila-arviot 15 eri lohikannalle. Raportin mukaan kantojen tila viimeisen neljän vuoden aikana oli huono seitsemässä 15:sta arvioidusta lohikannasta. Sääntöneuvottelujen liikkumavara kalastuslupien sisällön ja ulottuvuuksien osalta on siis pieni, mutta pieninkin muutoksin on saavutettavissa eri kalastajaryhmien kannalta positiivista kehitystä.

Alla on esitetty Lapin ELY-keskuksen ehdotuksia kalastussäännön uudistamistarpeista.

Suomen maa- ja metsätalousministeriö ja Norjan ilmasto- ja ympäristöministeriö neuvottelevat vuosittain poikkeuksista Tenojoen vesistön kalastussääntöön. Osa poikkeuksista on kirjattu pöytäkirjaan vuosittain saman sisältöisenä, joten nämä yhteisesti tarkoituksemukaiseksi nähdyt käytänteet tulisi mahdollisuuksien mukaan kirjata suoraan kalastussääntöön sen sijaan, että niistä sovitaan vuosittain em. neuvotteluissa.

Lapin ELY-keskus vastaa vielä kaudella 2020 Tenon kalastuslupien myynnistä, mutta tämä kokonaisuus siirtyy Tenon kalatalousalueelle vuoden 2021 alusta lukien. Kalastussääntöä neuvoteltaessa olisi siten hyvä pyrkiä muutoksiin, jotka helpottavat luvanmyynnistä vastaavan tahon tehtäviä ja toisaalta yksinkertaistavat asioita kalastajien kannalta. Voimassaolevassa kalastussäännössä matkailukalastusluvut on jaettu päivämäärien mukaan määräytyville jaksoille. Kalastussääntöneuvotteluissa tulisi harkita, voisiko jaksot määritellä viikkonumeroiden mukaan kuitenkin siten, että ensimmäisen viikon luvat

4.3.2020

olisivat käytettävissä siitä päivämäärästä, jona kalastussäännön mukaan matkailukalastuskausi alkaa ja vastaavasti viimeisen viikon luvat siihen päivämäärään, jona matkailukalastuskausi päättyy. Kalastajille on usein epäselvää, että kiintiöjakso voi alkaa ja päättyä keskellä viikkoa, samoin ehdotettu muutos helpottaisi lupakaupan järjestämistä.

Lapin ELY-keskus on mukana Tenojoen paikallisessa seurantaryhmässä, Tenon lohikantojen hoitotyöryhmässä sekä lupamyynnin ja kalastuksenvälvönnän kautta tekemisissä lukuisten käyttäjäryhmien kanssa. Melko yhtenevä viesti on ollut lasten kalastusmahdollisuuksien parantaminen ja lupakäytänteiden yksinkertaistaminen. Tulevissa sääntöneuvotteluissa olisi tarpeen pohtia, olisiko mahdollista toteuttaa kaikille alle 16-vuotiaille maksuton lupa vapakalastukseen, jota ei tarvitsisi liittää aikuisen kalastuslupaan eivätkä ne rasittaisi lupakiintiötä. Lasten osallistuminen kalastukseen ei merkittävästi lisää eikä vähennä kalastusluvan lunastaneen aikuisen saalista, joten tällaisen uuden lupatyypin perustaminen ei lisäisi ainakaan merkittävästi lohikantoihin kohdistuvaa kalastuskuolevuutta mutta olisi parannus nykyiseen käytäntöön verrattuna.

Kalatalouspäällikkö

Mika Oraluoma